Euroopan parlamentti
2024-2029

Ulkoasiainvaliokunta

2025/2019(INI)

10.2.2025

MIETINTÖLUONNOS

Kosovoa koskevista komission vuosien 2023 ja 2024 kertomuksista
(2025/2019(INI))

Ulkoasiainvaliokunta

Esittelijä: Riho Terras

PR_INI

SISÄLTÖ

Sivu

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS 3

PERUSTELUT 10

LIITE: YHTEISÖT TAI HENKILÖT, JOILTA ESITTELIJÄ ON SAANUT TIETOJA.....11

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

Kosovoa koskevista komission vuosien 2023 ja 2024 kertomuksista
(2025/2019(INI))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon 1. huhtikuuta 2016 voimaan tulleen Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Kosovon välisen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen[1],

– ottaa huomioon Kosovon 15. joulukuuta 2022 jättämän Euroopan unionin jäsenyyttä koskevan hakemuksen,

– ottaa huomioon Kosovon 12. toukokuuta 2022 jättämän Euroopan neuvoston jäsenyyttä koskevan hakemuksen,

– ottaa huomioon 1. elokuuta 2017 alkaen voimassa olleen, Euroopan unionin ja Kosovon välillä tehdyn puitesopimuksen yleisistä periaatteista Kosovon osallistumiselle Euroopan unionin ohjelmiin[2],

– ottaa huomioon liittymistä valmistelevan tukivälineen (IPA III) perustamisesta 15. syyskuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1529[3],

– ottaa huomioon Länsi-Balkanin uudistus- ja kasvutukivälineen perustamisesta 14. toukokuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1449[4],

– ottaa huomioon 19. ja 20. kesäkuuta 2003 Thessalonikissa pidetyn Eurooppa-neuvoston kokouksen puheenjohtajan päätelmät,

– ottaa huomioon 13. joulukuuta 2023 ja 18. joulukuuta 2024 Brysselissä pidettyjen EU:n ja Länsi-Balkanin huippukokousten julkilausumat,

– ottaa huomioon 28. elokuuta 2014 käynnistetyn Berliinin prosessin,

– ottaa huomioon 5. helmikuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Liittymisprosessin tehostaminen – Uskottavat jäsenyysnäkymät Länsi-Balkanin maille” (COM(2020)0057),

– ottaa huomioon 6. lokakuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Länsi-Balkanin talous- ja investointisuunnitelma” (COM(2020)0641),

[1] EUVL L 71, 16.3.2016, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2016/342/oj.
[2] EUVL L 195, 27.7.2017, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2017/1388/oj.
[3] EUVL L 330, 20.9.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
[4] EUVL L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

– ottaa huomioon 8. marraskuuta 2023 annetun komission tiedonannon ”Vuoden 2023 tiedonanto EU:n laajentumispolitiikasta” (COM(2023)0690) ja siihen liittyvän komission yksiköiden valmisteluasiakirjan ”Kosovo 2023 Report” (SWD(2023)0692),

– ottaa huomioon 8. marraskuuta 2023 annetun komission tiedonannon ”Länsi-Balkanin uusi kasvusuunnitelma” (COM(2023)0691),

– ottaa huomioon 20. maaliskuuta 2024 annetun komission tiedonannon laajentumista edeltävistä uudistuksista ja politiikkojen uudelleentarkastelusta (COM(2024)0146),

– ottaa huomioon 30. lokakuuta 2024 annetun komission tiedonannon ”Vuoden 2024 tiedonanto EU:n laajentumispolitiikasta” (COM(2024)0690) ja siihen liittyvän komission yksiköiden valmisteluasiakirjan ”Kosovo 2024 Report” (SWD(2024)0692),

– ottaa huomioon 31. toukokuuta 2023 ja 13. kesäkuuta 2024 julkaistut komission yleiskatsaukset ja maakohtaiset arvioinnit Kosovon talouden uudistusohjelmasta,

– ottaa huomioon neuvoston 16. toukokuuta 2023 hyväksymät EU:n sekä Länsi-Balkanin maiden ja Turkin välillä käydyn talous- ja rahoitusalan vuoropuhelun yhteiset päätelmät sekä neuvoston 14. toukokuuta 2024 hyväksymät EU:n sekä Länsi-Balkanin kumppaneiden, Turkin, Georgian, Moldovan tasavallan ja Ukrainan välillä käydyn talous- ja rahoitusalan vuoropuhelun yhteiset päätelmät,

– ottaa huomioon 10. kesäkuuta 1999 annetun YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244, 22. heinäkuuta 2010 annetun Kansainvälisen tuomioistuimen neuvoa-antavan lausunnon Kosovon yksipuolisen itsenäisyysjulistuksen kansainvälisen oikeuden mukaisuudesta ja 9. syyskuuta 2010 annetun YK:n yleiskokouksen päätöslauselman 64/298, jossa pantiin merkille Kansainvälisen tuomioistuimen lausunnon sisältö ja pidettiin myönteisenä EU:n valmiutta helpottaa Serbian ja Kosovon välistä vuoropuhelua,

– ottaa huomioon 19. huhtikuuta 2013 tehdyn ensimmäisen sopimuksen Serbian ja Kosovon hallitusten välisten suhteiden normalisointia koskevista periaatteista ja 25. elokuuta 2015 tehdyt sopimukset sekä käynnissä olevan EU:n tuella käytävän vuoropuhelun suhteiden normalisoimiseksi,

– ottaa huomioon 27. helmikuuta 2023 tehdyn Brysselin sopimuksen ja 18. maaliskuuta 2023 tehdyn Ohridin sopimuksen ja sen täytäntöönpanoliitteen,

– ottaa huomioon Kosovossa toteutettavasta Euroopan unionin oikeusvaltio-operaatiosta (EULEX Kosovo) hyväksytyn yhteisen toiminnan 2008/124/YUTP muuttamisesta 5. kesäkuuta 2023 tehdyn neuvoston päätöksen (YUTP) 2023/1095[5], jolla jatkettiin operaation toimeksiantoa 14. kesäkuuta 2025 saakka,

– ottaa huomioon luettelon vahvistamisesta kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske, annetun asetuksen (EU) 2018/1806 muuttamisesta (Kosovo)

[5] EUVL L 146/22, 6.6.2023, s. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/1095/oj.

19. huhtikuuta 2023 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/850[6],

– ottaa huomioon Euroopan unionin vaalitarkkailuvaltuuskunnan Kosovossa vuonna 2021 pidettyjä kunnallisvaaleja koskevan loppuraportin,

– ottaa huomioon Brysselissä 7. joulukuuta 2021 pidetyn Euroopan unionin ja Kosovon vakautus- ja assosiaationeuvoston neljännen kokouksen,

– ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Kosovosta,

– ottaa huomioon EU:n ja Kosovon parlamentaarisen vakautus- ja assosiaatiovaliokunnan 9. joulukuuta 2024 pidetyssä 12. kokouksessa hyväksytyt yhteiset suositukset,

– ottaa huomioon Transparency International -järjestön vuoden 2023 korruptioindeksin,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 55 artiklan,

– ottaa huomioon ulkoasiainvaliokunnan mietinnön (A10-0000/2025),

A. toteaa, että laajentumispolitiikka on yksi EU:n ulkopolitiikan tehokkaimmista välineistä ja onnistuneimpia keinoja innostaa ja kannustaa perustavanlaatuisiin uudistuksiin;

B. toteaa, että demokratia ja oikeusvaltio ovat EU:n perustana olevat perusarvot;

C. ottaa huomioon, että kutakin laajentumismaata arvioidaan sen omien ansioiden perusteella ja että tarvittavien uudistusten toteuttaminen määrittää liittymisen aikataulun ja edistymisen;

D. ottaa huomioon, että EU on Kosovon suurin taloudellisen tuen antaja;

Sitoutuminen EU-jäsenyyteen

1. pitää myönteisenä Kosovon sitoutumista EU-jäsenyysprosessiin, sillä se heijastaa selkeää strategista geopoliittista valintaa, samoin kuin kosovolaisten osoittamaa vahvaa tukea Kosovon valitsemalle tielle kohti EU-jäsenyyttä;

2. toistaa vakaan näkemyksensä, että Kosovon tulevaisuus on EU:ssa ja että kaikki yritykset saada Kosovo pois ”harmaalta alueelta” ovat sekä kosovolaisten että unionin kansalaisten edun mukaisia, erityisesti kun kilpailu autoritaaristen hallintojen kanssa kiihtyy;

3. tukee Kosovon EU-jäsenyyshakemusta; kehottaa niitä jäsenvaltioita, jotka eivät vielä ole tunnustaneet Kosovon itsenäisyyttä, tunnustamaan sen viipymättä;

4. pitää myönteisenä joulukuussa 2022 sovittua ja 1. tammikuuta 2024 voimaan tullutta viisumivapautta, sillä se on konkreettinen osoitus Kosovon aiempaa läheisemmistä suhteista EU:hun;

[6] EUVL L 110, 25.4.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/850/oj.

5. panee merkille selvät edistysaskeleet oikeuden, vapauden ja turvallisuuden aloilla, järjestäytyneen rikollisuuden vastaisissa toimissa ja markkinatalouden toimivuudessa; pitää valitettavana, että edistys on jäänyt vähäiseksi oikeusvaltioperiaatteen saralla;

6. kiittää Kosovoa siitä, että maa pyrkii mukautumaan EU:n ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan, ja erityisesti siitä, että se tuomitsee jyrkästi Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan ja on pannut täytäntöön EU:n Venäjään ja Valko-Venäjään kohdistamat pakotteet;

7. kehottaa lakkauttamaan välittömästi EU:n toimet Kosovoa vastaan, sillä ne eivät ole enää perusteltuja vaan ristiriidassa sen kanssa, miten Kosovo on osoittanut sitoutuneensa eurooppalaisiin arvoihin ja mukautuneensa unionin politiikkoihin;

8. toistaa tukevansa Kosovon hakemusta Euroopan neuvoston jäseneksi ja maan suunnitelmaa liittyä Naton rauhankumppanuusohjelmaan;

Demokratia ja oikeusvaltioperiaate

9. kiittää tärkeää edistystä useimpien EU:n vaalitarkkailuvaltuuskunnan (EU EOM) pitkäaikaisten suositusten soveltamisessa sekä yleisiä vaaleja koskevan yhteisymmärrykseen perustuvan lain antamista; toteaa, että tämä on riittävä perusta demokraattisten vaalien järjestämiselle kansainvälisten ja alueellisten normien mukaisesti; toteaa, että Euroopan unioni lähetti Kosovon presidentin kutsusta EU:n vaalitarkkailuvaltuuskunnan, johon kuului myös Euroopan parlamentin jäsenistä koostunut tarkkailijavaltuuskunta, tarkkailemaan Kosovon 9. helmikuuta 2025 järjestettyjä parlamenttivaaleja;

10. näkee myönteisenä erityissyyttäjänvirastoa koskevan lain antamisen ja edistyksen korruptiotapausten ratkaisemisessa mutta korostaa, että käytössä olevien resurssien rajoitteet ja puolueettomuuden puute vaikuttavat edelleen tuloksiin;

11. panee huolestuneena merkille, että Kosovon sijoitus korruptioindeksissä on edelleen epätyydyttävä; tähdentää, että ihmisten luottamuksen voittaminen vaatii lainsäädännöllisten uudistusten lisäksi näkyviä tuloksia korruptiotapausten tutkinnassa, niitä koskevien syytteiden nostamisessa ja niistä annetuissa tuomioissa;

12. ilmaisee vakavan huolensa Kosovon oikeuslaitoksen systeemisistä haavoittuvuuksista, joita on erityisesti oikeusjärjestelmän riippumattomuudessa ja vallanjaon kunnioittamisessa; toistaa huolensa oikeudenkäyntien viivästyksistä sekä kritiikistä, jota hallituksen viranhaltijat ovat esittäneet yksittäisten oikeustapausten tuomioista;

13. pitää Kosovon serbien osallistumista parlamenttivaaleihin myönteisenä ja kannustaa heidän vaaleilla valittuja edustajiaan ottamaan aktiivisen roolin Kosovon lainsäädäntökehyksessä, koska se tukee Kosovon tulevaisuuden menestystä;

14. toteaa, että järjestäytyneestä rikollisuudesta nostettujen syytteiden ja annettujen tuomioiden määrä on kasvanut tasaisesti, mutta painottaa samalla, että syyttäjälaitoksen ja poliisin on vahvistettava yhteisiä toimiaan rikollisryhmiä ja -verkostoja vastaan; ilmaisee huolensa Pohjois-Kosovon turvallisuushaasteista, erityisesti syyskuussa 2023 tehdyn ja runsaasti poliisiresursseja vaatineen Banjskan/Banjskën iskun jälkeen;

15. vahvistaa olevansa sitoutunut jatkamaan ja vahvistamaan yhteistyötään Kosovon kansalliskokouksen ja sen jäsenten kanssa demokratiaprosessien tukemisessa Kosovon tiellä kohti EU:ta käyttäen parlamentin nykyisiä demokratiatuen välineitä ja hankkeita; katsoo, että tätä kumppanuutta voidaan elvyttää ja entisestään vahvistaa 9. helmikuuta 2025 pidettyjen vaalien jälkeen;

16. tuomitsee marraskuun lopussa 2024 Pohjois-Kosovossa tapahtuneet vakavat turvallisuusvälikohtaukset, joista uhkaavin sattui Zubin Potokissa, lähellä Vragën kylää, kun Ibër Lepencin vesijärjestelmän pääkanava vaurioitui räjähdyksessä; ilmaisee tukensa Kosovon viranomaisille näiden rikollisten tekojen perusteellisessa tutkinnassa, jotta syylliset saadaan oikeuden eteen;

Perusvapaudet ja ihmisoikeudet

17. toteaa, että Kosovolla on tarvittavat institutionaaliset rakenteet ihmisoikeuksien edistämiseksi ja suojelemiseksi; korostaa kuitenkin, että ihmisoikeuksien suojelu on edelleen heikkoa, mikä johtuu rajallisista henkilö- ja taloudellisista resursseista;

18. panee merkille Kosovon mediaympäristön moniarvoisuuden ja painottaa riippumattoman tiedotusvälinekomitean merkitystä sekä tarvetta varmistaa ehdottomasti, että sen päätöksenteko on itsenäistä; kehottaa lisäämään avoimuutta tiedotusvälineiden omistajuudesta ja rahoituksesta, jotta tiedotusvälineiden riippumattomuutta ja moniarvoisuutta voidaan lisätä;

19. ilmaisee vakavan huolensa siitä, että toimittajiin kohdistuvat hyökkäykset ja strategisessa häirintätarkoituksessa nostetut kanteet (SLAPP-kanteet) ovat lisääntyneet merkittävästi;

Sovinto ja hyvät naapuruussuhteet

20. kiittää Kosovoa sen sitoutumisesta useisiin alueellisiin yhteistyöaloitteisiin ja kannustaa sitä tehostamaan sovintopyrkimyksiään ja etsimään ratkaisuja aiempiin kiistoihin;

21. toistaa jälleen täyden tukensa EU:n tuella käytävälle vuoropuhelulle ja kiittää Peter Sørensenin nimityksestä EU:n erityisedustajaksi Belgradin ja Pristinan vuoropuhelussa;

22. palauttaa mieliin, kuinka tärkeää sekä Kosovon että Serbian viranomaisten rakentava osallistuminen on siinä, että saadaan aikaan kattava ja oikeudellisesti sitova normalisointisopimus; kehottaa sekä Kosovoa että Serbiaa välttämään yksipuolisia toimia, jotka voisivat kärjistää jännitteitä; kehottaa noudattamaan kaikkia aiempia sopimuksia ja panemaan ne täysimääräisesti täytäntöön, mukaan lukien serbienemmistöisten kuntien yhdistyksen tai yhteisön perustaminen; pyytää neuvotteluosapuolia palauttamaan kaikkien Kosovon instituutioiden toiminnan täysimääräisesti;

23. odottaa Kosovon ja Serbian tekevän kaikilta osin yhteistyötä ja toteuttavan kaikki tarvittavat toimenpiteet pidättääkseen Banjskan vuoden 2023 terrori-iskun syylliset ja saattaakseen heidät nopeasti oikeuden eteen; pitää valitettavana, että Serbia ei ole vieläkään asettanut syytteeseen rikoksentekijöitä, erityisesti Srpska Listan varapuheenjohtajaa Milan Radoičićia; muistuttaa, että Zubin Potokin terrori-iskusta

vastuussa olevat henkilöt on myös saatettava vastuuseen ja tuotava oikeuden eteen viipymättä;

24. kehottaa komission varapuheenjohtajaa / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkeaa edustajaa sekä komissiota ottamaan aktiivisemman roolin vuoropuheluprosessin johdossa; pyytää vahvistamaan Euroopan parlamentin tehtävää vuoropuhelun edistäjänä;

25. tuomitsee kaikki vakauden ja sovintoprosessin vaarantavat toimet, mukaan lukien jännitteet Pohjois-Kosovossa; korostaa, että molempien osapuolten on pantava kaikki sopimukset täysimääräisesti täytäntöön ja vältettävä yksipuolisia toimia, jotka voisivat kärjistää jännitteitä; kehottaa Kosovon poliisia varmistamaan, että se noudattaa kaikkia oikeusvaltioon ja ihmisoikeuksiin liittyviä vaatimuksia ja että Pohjois-Kosovoon sijoitetut poliisijoukot ovat etnisesti edustavat täysin oikeudellisten vaatimusten mukaisesti; muistuttaa, että Kosovon koko väestö on yhdessä vastuussa rauhan ja oikeusvaltion ylläpitämisestä;

Sosioekonomiset uudistukset

26. pitää myönteisenä, että Kosovo on aktiivisesti mukana panemassa täytäntöön Länsi-Balkanin uutta kasvusuunnitelmaa, jolla pyritään syventämään EU:hun liittyviä uudistuksia ja kaventamaan sosioekonomista kuilua EU:n jäsenvaltioiden ja Länsi-Balkanin maiden välillä;

27. pitää ilahduttavana, että Kosovo on edistynyt toimivan markkinatalouden kehittämisessä, ja kannustaa Kosovoa toteuttamaan tarvittavat rakenneuudistukset, joilla voidaan vastata julkisen talouden haasteisiin;

28. panee merkille, että Kosovon julkisten palvelujen digitalisaatio on edistynyt vain rajallisesti; korostaa, että sen on oltava yhdenmukaista EU:n digitaalialan lainsäädännön kanssa;

29. kehottaa Kosovon hallitusta takaamaan terveydenhuoltopalvelujen paremman saatavuuden; huomauttaa, että terveydenhuoltomenot ovat edelleen alueen toiseksi alhaisimmat;

Energia, ympäristö, kestävä kehitys ja yhteydet

30. panee merkille, että energian toimitusvarmuudessa on edistytty Kosovossa jonkin verran mutta maa on edelleen erittäin riippuvainen vanhentuneista ja erittäin saastuttavista voimalaitoksista, jotka aiheuttavat vakavia terveys- ja ympäristöriskejä; toteaa, että Kosovon on varmistettava vuosien 2022–2025 energiaohjelman täytäntöönpano aikataulun mukaisesti, jotta se voi saavuttaa kunnianhimoiset tavoitteensa;

31. kehottaa Kosovoa tehostamaan päästörajoitusten noudattamista, sisällyttämään ympäristönäkökohdat paremmin osaksi toimialakohtaisia politiikkoja ja ottamaan käyttöön tarvittavat toimenpiteet saastumisen ehkäisyä ja jätehuoltoa varten kansainvälisten normien mukaisesti;

°

° °

32. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman Eurooppa-neuvoston puheenjohtajalle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille sekä Kosovon presidentille, hallitukselle ja kansalliskokoukselle.

PERUSTELUT

Euroopan parlamentti seuraa tiiviisti Kosovon poliittista ja yhteiskunnallis-taloudellista kehitystä ja esittää mietintönsä sen jälkeen, kun Euroopan komissio on antanut Kosovoa koskevan edistymiskertomuksensa. Edellisen, vuonna 2023 hyväksytyn mietinnön jälkeen Euroopan parlamentti palaa aiemman käytäntönsä mukaisiin vuosittaisiin mietintöihin. Vuonna 2024 mietinnön antaminen ei ollut mahdollista Euroopan parlamentin vaalien ja uuden komission muodostamisen vuoksi.

Yhteenvetona vuosista 2023 ja 2024 voidaan todeta, että Kosovo on edistynyt merkittävästi vaaliuudistusten tekemisessä, talouden sietokyvyn kehittämisessä ja perusoikeuksien suojelemisessa. Oikeuslaitoksen uudistukseen, tiedotusvälineiden vapauteen, julkishallinnon tehokkuuteen ja julkisten palveluiden digitalisaatioon liittyy kuitenkin edelleen haasteita. On olennaisen tärkeää, että Kosovo sitoutuu jatkossakin kattaviin uudistuksiin ja osallistavaan hallintoon, jotta se voi edetä Euroopan yhdentymisen tiellä.

Moniin Kosovon haasteisiin liittyy historian painolastia, ja niiden ratkaiseminen vaatii koko alueen osallistumista EU:n laajempaan yhdentymisprosessiin. Pristinan ja Belgradin vuoropuhelu käynnistettiin, jotta voitaisiin löytää molempien osapuolten kannalta hyväksyttävä kompromissi, mutta valitettavasti siinä ei ole saavutettu odotettuja tuloksia. Uuden Euroopan komission samoin kuin Euroopan parlamentin ja jäsenvaltioiden on todellakin tehtävä kaikkensa sen varmistamiseksi, että Pristinan ja Belgradin vuoropuhelua jatketaan uudella innolla. Uuden erityisedustajan Peter Sørensenin nimitys onkin erittäin tervetullut.

Euroopan unionin laajentuminen on ollut yksi EU:n suurimmista menestystarinoista, ja sen on jatkuttava. Laajentumisen suurempi geopoliittinen tavoite on poistaa niin sanotut harmaat alueet Euroopan kartalta. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan on merkinnyt suuria muutoksia, joiden on lisättävä Euroopan unionin valmiutta kohdata kilpailevat autoritaariset globaalit toimijat. Sekä Venäjä että Kiina ovat osoittaneet, että niillä on hyvin selkeitä intressejä Länsi-Balkanilla.

Tällä mietinnöllä esittelijä haluaa luoda yleiskatsauksen tilanteeseen ja esittää Euroopan parlamentin arvion Kosovon tämän hetken ja lähitulevaisuuden suurimmista saavutuksista ja haasteista. Tässä mietinnössä ei toki ole mahdollista käsitellä kaikkia ongelmakohtia ja haasteita. Yksi tärkeimmistä edellytyksistä tämän mietinnön laatimiselle oli mahdollisuus käydä tiedonhankintamatkalla Kosovossa ja tavata viranomaisten edustajia, oppositiojohtajia ja kansalaisyhteiskunnan edustajia. Mietintöä valmisteltaessa on käyty erittäin hyödyllisiä keskusteluja Euroopan unionin eri toimielimien ja kansainvälisten järjestöjen edustajien kanssa, mistä esittelijä on erittäin kiitollinen.

LIITE: YHTEISÖT TAI HENKILÖT, JOILTA ESITTELIJÄ ON SAANUT TIETOJA

Esittelijä ilmoittaa työjärjestyksen liitteessä I olevan 8 artiklan mukaisesti saaneensa tietoja seuraavilta yhteisöiltä tai henkilöiltä valmistellessaan mietintöluonnosta ennen sen hyväksymistä valiokunnassa:

Yhteisö ja/tai henkilö
European External Action Service (EEAS)

Esittelijä on yksin vastuussa edellä olevan luettelon laatimisesta.